

Opičí srdce

Jedné hvězdné noci pravil král Dabželim mudrci Bidpajovi: „Pověz mi dnes podobenství o tvoru, který hledal statek, našel jej a zase ztratil.“

Odpověděl Bidpaj: „Nabýváním a ztrácením se řídí život všeho tvorstva i každého jednotlivého tvora od narození (což to není nalezení života?) až do smrti (což to není jeho ztracení?). Nabývání a pozbývání je základem boje všech proti všem a příčinou neustálého přetvořování a změn. Žádáš-li, králi, podobenství na tuto pravdu, ukládáš mi buď příliš mnoho, nebo příliš málo, poněvadž se tato zásada jeví v každé maličkosti.“

Řekl král Dabželim: „Nejvíc mě zajímá věc malá, v níž se obráží velká pravda.“

A mudrc Bidpaj vyprávěl bajku, která se jmenovala

Opičák a želva

V pralese, v opuštěném a zpustlém klášteře, žil opičí národ. V klášterní kapli sídlila královská rodina.

Jednoho dne tam vypukla vzpoura. Korunní princ se totiž nemohl dočkat královského trůnu, a tak si vymyslel, že je proti opičímu bohu, zákonům i mravům škrabat se na zádech nejdříve malíkem a teprve potom palcem a že se to má dělat obráceně, jedině tak je to bohu milé, lidu prospěšné a jen tak že se dočkají opice nádherné budoucnosti. Pro svou myšlenku získal většinu. „Palec! Palec!“ vřískaly opice na schůzích, ruka se vztyčeným palcem byla čmárána na všech domech a sochách, ryta do všech stromů

v okolí kláštera a s řevem: „Palec!“ se konečně vrhlo občanstvo na královský palác, co se dalo, rozbilo, starého krále sesadilo a korunou ozdobilo hlavu princovu.

Starý král uprchl. Je to týž, který na útěku řekl opicím:

*„Dosud byl opičák v královské kapli.
Teď je tam jiný zas. To jste to laply!“*

Odstěhoval se hloub do pralesa, našel si nad řekou úrodný fíkovník a tam žil. Protože měl potravu nadbytek, žádnou společnost a nic na práci, mudroval. Zachovalo se až na naše časy mnoho jeho výroků a ty, králi, se jistě pamatuješ alespoň na některé z nich:

*Opice jsem byl, když žil jsem jako král,
teď už nemám nic, a opice jsem dál.*

Nebo:

*Chtěl bych člověkem být, jsem si stýskal.
Je horší opice! Tak co bych získal?*

Seděl tedy na fíkovníku, jedl, co srdce ráčilo, a když už nemohl, házel fíky do řeky a měl radost, jak to pěkně žbluňklo a jak se na vodě dělala kola větší a větší.

Na protějším břehu žili želví manželé. Proud byl hodně široký, ale poněvadž paní želva výborně plovla, vypravila se jednou k fíkovému stromu, aby viděla, co se to tam děje.

Spatřila opičáka.

„Aha!“ řekla si. „Ten se chce se mnou seznámit, proto mi hází fíky.“

Sbírala je, mlaskala a kroutila hubou, aby bylo vidět, jak jí chutnají, ukazovala, jak znamenitě umí plovat, ponořovala se, lehala si naznak a všelijak se kroutila, aby se opičákovi zalíbila.

Ale svržený král si jí nevšímal. Dělal si na vodě pro potěšení žbluňky a kola.

„Co je to zač, ta škaredá želva protivná?“ myslil si, když ji konečně vzal na vědomí. A házel si dál.